

ձիւմա՞ իրթէսի կիւնիւ թիւքճէ
դաղէթալարտա տէրճ խորէն պիր գը-
թա պէտանամէյի բէսիէյի այնէն
տէրճ խորէրդ :

Պ Է Ե Ա Ն Ն Ա Մ Է

« Բուսիա, տէվլէթի Ալիէնէ, իլանը
հարպ իյլէնէրէք, վէ միւսասէմաթէ
(Թիւլմէնիկէ), Անասուրու հուսու-
տուու թէճալիւղ, վէ մէմալիքի Ծա-
հանէնին էնգայի միւթէմէտտինէսին-
տէն օլան պիր իմարէթի իսթիլա իլէ
պէտա խորէնէք, թագըրպէն իքի սէնէ
տիր, մէմալիքի Ծարգընէյի թահրիք
իտէն միւլքիլաթը բօլիթիգըյէյի,
պէօյլէ պիր նէթիճէյի միւլէլէմէյէ
իսալ իթմիշ տիր :

« Եվրօպա, էֆքեարը ինսանիէթէ,
վէ քէնտի ըսհաթընը թէէմին մագսէ-
տինէ մէպին, պու վագապի մախու-
ֆէնին մէնի խուսուսունա, քէմալի
դայրէթ վէ սէպաթ իլէ չալըյիլ ի-
քէն, մէսալիլ վագաասընը, նէ էսպա-
պէ մէպին նէթիճէսիգ զալմըշ օլտու-
ղունու թահարրի իթմէկէ, վէ մուհա-
րէպէնին ինթաճ իտէնէկի ֆէլաքէթ-
լէրին մէսուլիէթի, իքի տէվլէթտէն
գանդիսինէ այիտ օլտուղունու թայիին
իյլէմէկէ հագըք օլտուղուն կիպի, Սալ-
թանաթը սէնիյիէ տալի, քէնտի է-
հալիսինէ, վէ տիւէլի միւթէհապէնէ
էֆալ ու հարաքեաթընը, վէ հալը հա-
զըրըն վուգուլին ինթաճ իտէն վուգու-
աթը բօլիթիգըյէյի, սըհէթի վէճհէ
չէրճ վէ պէտան իյլէմէկէ մէճպուր տուր :

« Պին սէքիգ երւզ եթմիշ պէշ սէ-
նէյի միւլտիւնէսինտէ, տէվլէթին իքի
էեալէթի, խալիւտէն կէլէն ասհապը
ֆէստտըն թահրիքիյի, իլանը իսեան
իյլէմիշ, վէ ֆէնալըղըն իսալ ֆէստտ
գօմիթէլէրինին, իլգաաթը մուղիթիսի
իլէ էեալաթը սայլիթէն տալի սիրաեթի
իթմէսինտէն, վէ մէմալիքի Ծահանէ :

հալիսին տիւլարը բէրիյանի վէ խա-
րապիյիթ իթմէսինտէն գօրգուլմուշ
տուր :

« Տիւէլի միւթէհապէ, պու էեա-
լէթէրին, իեատէյի ասայիլինէ, իքի
սուրէթլէ սայ իթմիշլէր իտի քի, պի-
րինճիսի, գօնսօլարըն վէսաթաթը
իտի. ֆագաթ, պու վէսաթաթ իսալ
րուէստայի ասաթընը, Եվրօպա ա-
մալընա մուվագաթաթա թէնէղիլ
իթմէսիքէրինին իսպաթտան պաշգա
պիր սէմէրէյի միւլթիճ օլմաթը տուր.
Իթմիճիսի, Վիլնիս գապիսէթօսու
նաւ խապիլմ իյլէթիլի իսլահաթ լա-
կիհաթը իտի. ֆագաթ պու լաեհիս
ճանիպի Պապը Ալիտէն գապուլ օլուն-
տուղուն հալտէ, տաթի (ասըար) թա-
րաֆէտտան բտտ իտիլմիշ տիր :

« Հիւքիմէթի սէնիյի, կէրէք ա-
սաթը թէնէրի, վէ կէրէք մէսայիպի
մուհարէպէյի տաթիլէնին էեալաթը
սայրիէնէ սիրաեթիին մէն իյլէմէք
իլին, միլէթին պիլիւմիէ գուլվէյի
ասքէրիսինէ միւրճաաթ իթմիշ, վէ
վագը օլան մէսալիլ աղիմէ վէ վա-
թանքիլմէնէ սայիսինտէ ասաթը
թէնէթիլ իլէ, տէվլէթին թէմաթիէն.
Թի միլքիէսինին մուհաթաղան, վէ
Եվրօպան տալի, Ծարգըն գուհուր
իտէնէք պիր ֆէստտը ումաթիլին աղ-
սը թէնէսիրինտէն վիգայէյի մուվագ-
ֆագ օլմուշ տուր :

« Հիւքիմէթի սէնիյիսին ասայիլ
վէ ինթիլամը իտտէ, վէ Եվրօպան
ըսաթընը վէ սուլհ ու ասայիլին պա-
գաթընը թէնէթին իլին սիրահալարագ,
կէրէք քէնտուսինէ, վէ կէրէք պիւ-

թիւն Եվրօպան գարշը պիր վագի-
ֆէյի հագըղըյիյէյի, օլ վէճհէ իֆա
իյլէթիքէն սօնրա, նիեաթը միւլքի-
գանէսինին իճապ իթտիլի տիկէր պիր
վագիֆէյի միւլքիէրէյի տաթի իֆա
իլին, մալիտէք ինթալարըն թամի-
րինէ, վէ Եվրօպա մէտէնիյիթիինին
ուսուլ վէ գալիտիինէ կէօրէ, թէնէսի.
սը նիգաթաթը հուրիլէթէրվէրանէ
իլէ, իտարէյի մէմիէքէթին թանգիմի-
նէ թէնէպպիւս իթմիշ տիր :

« Զաթը շէվքէթսըմաթը հալըթի
Բատիյահիին իհսան պուեուրտուղա-
րը Գանուու էսասիլէ միւլթէնի օլան
իշպու իսպաթը իտարէ, էլէկիմ իճ-
րա օլունմագ իւգըն տիր : Գանուու
էսասիլի քէմալի շիւքրանիյիթ իլէ
գապուլ իթմիշ օլան մէմիէքէթին ահ-
վալ վէ թէմայիլաթը, վէ Օսմալը
բարլամէնթօսուու թէնէթի իտէն իքի
մէճիսին իգտամաթը տալի, էմիլիս-
լահաթտա սրգուլի ալիյի վէ մէսալիլ
վիւքէլայի ֆիլաթը թէնէթի իթմէք-
տէ տիր :

« Տիկէր թարաֆտան, Եվրօպա տէվ-
լէթլէրի, պիհագը Եվրօպան մու-
լաթաթը ատտ իյլէթիքէրի պիր
հալէ նիհաեթ վիլմէքտէ գաթը իւ-
միտ իյլէթիքէրինտէն, վէ տէվլէ-
թի Ալիէյի, թարիգը մուսիլհանէտէ
քէնտիլէրինէ թէպալիյէթի մէյալ
պուլաթաթընը պիլտիքէրինտէն,
չէրայիլի միւսալահայը մուգաթտէմ
գարաթաթընը օլան էսալար իւ-
ղէրինէ, վէ Պապը Ալի իլէ պիլիքտէ
թահարրի վէ իսթիհսալ իթմէք մէմու-
րիէթիլէ Տէրիսատէթտէ պիր գօն-
ֆէրանա թէնէթիին թայէպ իթմիշլէր
իտի. Մէսէյի շարգիլէնին չու բէնիկի,
տահա հէրքէսին խաթըրինտէն օլտու-
ղունտան, սուրէթի վուգու վէ ճէրէ-
եանընը թաֆիլ ու պէտանէ հանաթ
իթմէք տուր :

« Եվրօպա, Եվրօպա իլէ Եվրօպա
իթմէք քէնտի տիր քի, տիւէլի միւլագ-
գամա, Պապը ալի տալիլ օլմաթը
հալտէ քէնտի պէյիլէրինտէ միւլագը-
րէ իթմիքտէն սօնրա, գօնֆէրանսըն
բօլիլմէնա, ինկիլթէրա տէվլէթի-
նին թէքլիֆ, վէ սալթանաթը սէնիյ-
իլին տալի գապուլ իթմիշ օլտուղուն
էսասլարա մուլտիլիքէնի պիր թա-
գըմ մատտէլէր իտիլա իյլէթիլէր տիր
չէր նէ գաթաթ տէվլէթի Ալիէն, մէ-
սալիլի իտարէյի տաթիլիյիսինին, մէվ-
ղէյի պահա վէ միւլագըքէրէն վագ իթ-
տիլմէք իսթիլմէք իտէ, երինէ Եվ-
րօպան մամալան բիպիլթէն, քէնտի
միւրիլտաթարը մարիֆէթիլիլէ, իսա-
հաթը իտարէ հագընտա, թէնէթին
թը մաթիլալ վէ քեաթիլէ իթա իլէ-
միշ, վէ ատէթա սուրէթի մէքնատէ
տալի իսպաթ իթմիշ տիր :

« Կիւրէք պու խուսուսունա վէ կէրէք
էեալաթը միւլթաղէնին, շէրայիթի
սուլհ վէ միւսալէթիինտէ իթմիքաթ
հասըլ օլմուշ տէնիլէպիլիլ. ֆագաթ,
գօնֆէրանսըն, զաթին իսթիհսալ օլուն-
մուշ նէթիլտէն հիլ պիլիլիլ գարա-
լաթընը քալըն տուրլաթը, Պապը
Ալիին, տէվլէթին թարաֆէտտան,
թէնէթինտէ նամըլլա, վագ օլունմագ
իսթիլիլին իքի մատտէնէ մուվագա-
գաթ իթմէմէսինտէն նէլէթ իյլէմիշ
տիր :

(Պապըյիլիլ Էսարըն)
— Սօն վարնա բօթիլաթը սուրը-
մըղ Եվրօպա զալթիլաթընտա կէօրիւ-
լէն հալաթիլէր տիր :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 21 ապրիլ
Իլերուտէ Էկէր Ալիթիլա տէվլէթի
Պօսնա վէ Հէրոնէքի զալթիլ իտէնէք օ-

լար իտէ, պու խուսուսուն Բուսիա
գարշը պիր հարէքէթ օլմաթաթընա
տալիլ Վիլնիստան նասիլալ Յէյ-
թիւնիլ զալթիլաթընա կէօնտէրիլէն պիր
մէքթուպ իւգէրինէ Աթան Բիւսիւն
պիր թահրիլաթընա պահա օլունա-
րագ, տէվլէթէն պէյիլինտէ իթմի.
ֆագըն պէրքէմալ օլտուղուն պէտան ի-
տիլմիշ տիր :

Բուս հիւքիմէթի իլէ Գաթիլիք
բաթալարը պէյիլինտէ մէվճուտ օլան
միւլագաթաթըն հալ ու թէսլիէնիսի
իլին, Բուսիանըն Բաթա հալթէթիլէրի-
նէ պաղը թէքլիֆէր արղ իթմիշ օլ-
տուղուն բիլաթէթիին զալթը սահիհ
օլտուղունու Աթան Բիւս պէտան ի-
տիէօր :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 21 ապրիլ
Կալթիլ տը լա Պուրս վէ Կալթիլ տը
Սէն-Բէթրէսպուրի (Բուսա) զալթիլա-
րը հալաթիլաթը ասքէրիլէն նէլը
իթտիլէրին իլին, պիրէր այ թաթիլ
օլունտուր :

Կալթիլաթը, Գարաթալ մէմուրու-
րընը կրան տիւք Նիգօլանըն նէգաթին-
տէ թաթա իթմիշ օլտուղունըն, վէ
Պօթիլաթ Բէթրիլիլ Գարաթալ ասա-
թիլինէ գօնսօլարն թայիլին օլունտու-
ղունտան, տէրհալ աղիմէթ իթտիլէ-
րին թէլէկրաֆ հալաթիլի օլարագ
տէրճ ու պէտան իտիէօր :

Գօրիլինա քիւթիլաթանէսինին պաղը
քիթապարըն կէթիլմէքտէ օլան Օս-
մանը մէպուսանընըն բէսիլ գապու-
լիէթիլ իլին, Բէլլաթա իտիլէն թէ-
տարիլաթտան Վիլնիստա հիւքիւ-
մէթ իսլունտ տէյիլ տիր : Թէվաթու-
րա նէգաթէն, Պապը Ալի պաղը շարթ-
լար իլէ Պօսնայը Մաթարիլաթան վի-
րէնէք իմիշ :

Միլտիլիլ տըղը միւթ ալաթ իթ-
միշլէր տիր :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 21 ապրիլ
Սէն-Բէթրէսպուրի տան վիլունա ի-
տէն խուսուսուն թէլէկրաֆիլաթէրէ կէօ-
րէ, վէլիլի ահա կրան տիւք օրտուտա
գալաթագ տուր :

Իսթանպուլտան ալման խապէրիլ-
տէն, միւսանըն ինկիլթէրա կիպի
Տէրիսատէթտէ պիր մէմուր վէ եա-
լատ սէֆիլ պուլունտուրմաթաթը
անլալըմագ տուր :

Բալիկագ, 21 ապրիլ
Ասլար թիւքըքէրին Տօրուկան կիր-
մէլէրինէ մուլալիֆէթ իթմէկէ հա-
ղըրլաթընտուր :

Պիւքըլ, 22 ապրիլ
Բիւնիսին տօղտուղուն կիւնիւ տէվլի
սէնէվիլի օլմագ միւլագաթիլիլէր իրատ
օլունտան նուլթալարտա, հալը հաղըր
հագընտա հիլ պիր սէօղ Էօգ տուր :
Բուսիա գօնսօլար Քիլնէթի կիթտի,
միւլաթիլէյիլին բիպագաթընտա Մէմլէ-
քէթէյի խարիճիլէ միւլտիլի պուլուն-
մաթաթա իտի : Մէմլէքէթէյի զալթ-
իլաթը, ինկիլթէրա բարլամէնթօ-
սունտա աղաթան Մ. Պուրըն, Մէմ-
լէքէթէյի իմարէթի, մէմալիքի Մահ-
րուսէնին աղաթա միւլթէմիլմէսինտէն
տիր աթմէսին շիտտէթիլէ գրիթիլա-
եա ալըքօրար :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 22 ապրիլ
Կալթիլաթըն ալըքալարը թէլէկ-
րաֆիլաթիլ Մէմլէքէթէյի օրտուտույ-
լա ասաթիլի միլիէնսինին սէրիան հա-
լը սէֆիլէր գօնսօլարտուղունա խապէր
վիլիլիլաթ : Բիւնիս Ծարը Քիլնէթի
կիտիէօր : Պապը Ալի, Բուսարըն կէ-
մէսին մէնն իթմէք իւգըրէ, Գլաթօ-
վոսա հուսուսուն գապիլ իթմէքիլիլ

Սէրպիստան թալէպ իտիէօր : Պու
խուսուսունա միւլագըքէր իթմէք իլին,
Սըրպ միւլտիլաթը աղաթ ինթիլա ի-
տէնէք տիր : Սըրպիստանըն ասաթիլի
միլիլէն պիլիլին սընթը տէրհալ թօր-
լանաթագ տուր :

Գարաթա Բուսիա գօնսօլարտու-
հագընտա վուգու պուլան հագաթէթ-
տէն տուր, Պապը Ալի Մ. Նէլիտօ-
ֆա իւգարը թէնէթիլ իյլէթի : Պու
խուսուսունա թահգըղաթը լաղըմէ իճ-
րա օլունաթագ տուր :

Տէրիսատէթ Պրանսա վէ Ալմանեա
մալաթաթիլիլաթարը, տէվլէթիլի
սէֆիլիլիլին անաթ մուհարէպէտէն
սօնրա ալտէթ իտէնէքէրինէ տայիլ
մալիլաթ ալաթար :

Բիւնիս Նիգօլա օրտուտա կիթմէք
իւգըրէ Չէթիլէտէն հարէքէթ իթտի :

Տէրիսատէթ, 22 ապրիլ
Մ. Լաեարտ, սատարալմ վէ խալի-
ճիէ նաղըր բայա հագաթաթընա
վուգու պուլան միւլագաթարընտա,
Պապը Ալիին թահրիլաթը ումաթիլիլէ-
սինին միւլտէրիլաթընա գարշը սէօյ-
լէմիշ, վէ Պապը Ալիին իթտիլի խա-
թալար վէ պախուսուս Պուլաթիլաթա-
նըն գըթալարըն իւգըրինէ, ինկիլթէր-
րա, տէվլէթի Ալիէնէն մուլաթէնթ ի-
տէնէքէթիլին պիլտիլմիշ տիր :

Բարիք, 23 ապրիլ
Պապը Ալի 1858 ահմանմիսի ահ-
քեաթնա, Մէմլէքէթէյի թօրաղը-
նը պիր Բուս օրտուտունէն հիւքուսու-
նա գարշը մուհաթաթա իթմէք իւգըրէ,
քէնտիլիլէ իսթիլաթ իթմէսինին Մէմ-
լէքէթէյի իմարէթիլին պէտան իթմիշ
տիր :

Տէրիսատէթ, 23 ապրիլ
Բուսիանըն Գարա գօնսօլարտու, իւգէ-
րինէ հիւքուսու օլունտուղունտան, հիւ-
ճուս իտէնիլէր թալաթանա պօլաթաթ,
էֆէթիլաթ գաթիլ վէ ճէրհ իյլէթէրէք
խանէ սինէ իթմիլա իթմիշ տիր :

Բուսիանըն Էրզրում գօնսօլարտ պիր
թէթիլ իւգարը իլին Գարա կիթտի :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 23 ապրիլ
Տիւլ, իմէրաթիլ Նիֆրիմգա Պիրտու-
լատա սօգուղունու ալալ ասաթիլինէ
բէսիլ կէլիտ իճրա իթտիլտի : Իմէ-
րաթ օր ասաթիլին շու աթիլտէք նուլթ-
գու իրատ իթտի :

« Տիւլմէն իլէ չաթընտըղընդտա ի-
կիտ օլունուղ վէ ալալարընըն շան
ու շէրէթիլին մուհաթաթա իտիլիլ :
Մէմուլ իտէրիլ քի, հէնուղ մուհարէ-
պէնէ կիրմէմիշ օլան կէնճ ասքէրէր,
էպիլ ասքէրէրինին թահաթընըն հիլ պի-
րինտէն կէրի տուրմաթը, օնլարա միւ-
սալիլ օրմագըղա չալընաթալար տուր :

Չաթը իմէրաթիլ ֆէվզէլատտէ
ալըքըլանտը : Միւլաթիլէյի կիճէյի
թիրաթօլտա կէլիլտի : Իմէրաթիլ
թիրաթօլտա վէ Ունիլիլտէ ասաթիլ
բէսիլ կէլիտ իճրա իթտիլտիքտէն
սօնրա, պու կիճէ Քիլնէթի ալտէթ ի-
տէնէք տիր :

Սէն-Բէթրէսպուրի, 23 ապրիլ
Ինթիլաթտէն կէօրիլաթիլինէ նէ-
ղարէն, մուհարէպէ գէմանընտա,
իմէրաթիլ վէ իմէրաթիլալ հագա-
րաթը պալընա Մօսթուտա եագըն
իլինսը գալթաթընտա իգաթիլ իտէ-
նէքէր տիր : Իմէրաթիլ էվլէլա
Մօսթուտա ալտէթ իտէնէք տիր :

Սմէրիլա սէֆիլիլիլին նիւ Եօրգ-
տան մէմալիքի Մահրուսէնէ էտէվա-
թը հարպիլիլէ նաղ իթմէլիլիլին մէնն
էթմէք Նիլէթիլիլ, թէտաթիլիլ մալի-
պուսէ իթմիլաթ գըլընմըշ օլտուղուն

Ն. 41 Իբրեւ խանը նստա